

EUROOPAN KOMISSIO

Bryssel 27.2.2012
COM(2012) 80 final

KOMISSION KERTOMUS

Jäsenvaltioiden vastaukset tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomukseen varainhoitovuodelta 2010

{SWD(2012) 24 final}

SISÄLLYS

1. Kertomuksen tarkoitus	1
2. Kertomuksen ja vuoden 2010 tarkastuslausuman perustana olevien havaintojen esittäminen	1
2.1 Tilintarkastustuomioistuimen vuotta 2010 koskevan kertomuksen esittäminen.....	1
2.2 Toimintalohkoryhmiä koskevat vuoden 2010 tarkastuslausuman perustana olevat havainnot.....	1
3. Jäsenvaltioiden yhteisessä hallinnoinnissa tekemät parannukset – Tulot sekä maatalous ja luonnonvarat	1
3.1 Tulot.....	1
3.2 Maatalous ja luonnonvarat	1
4. Jäsenvaltioiden yhteisessä hallinnoinnissa tekemät parannukset – Koheesio politiikka, energia ja liikenne	1
4.1 Ohjeistuksen ja koulutuksen parantaminen.....	1
4.2 Yksinkertaistaminen	1
5. Päätelmät.....	1

KOMISSION KERTOMUS

JÄSENVALTIOIDEN VASTAUKSET TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN VUOSIKERTOMUKSEEN VARAINHOITOVUODELTA 2010

1. KERTOMUKSEN TARKOITUS

Euroopan unionin yleiseen talousarvioon sovellettavan varainhoitoasetuksen 143 artiklan 6 kohdan mukaan komissio antaa heti, kun tilintarkastustuomioistuin on toimittanut vuosikertomuksensa, asianomaisille jäsenvaltioille tiedoksi kertomuksen ne osat, jotka koskevat jäsenvaltioiden asiassa sovellettavan lainsäädännön nojalla hallinnoimia varoja. Jäsenvaltioiden on vastattava komissiolle 60 päivän kuluessa. Komissio toimittaa vastauksista yhteenvedon tilintarkastustuomioistuimelle, Euroopan parlamentille ja neuvostolle ennen seuraavan vuoden helmikuun 28. päivää¹.

Tilintarkastustuomioistuin julkaisi 10. marraskuuta 2011 varainhoitovuotta 2010 koskevan vuosikertomuksensa, minkä jälkeen komissio antoi jäsenvaltioille tiedoksi kertomuksen niitä koskevat kohdat. Tiedot toimitettiin kirjeitse, ja jäsenvaltioita pyydettiin täyttämään sen liitteenä olevat kolme kyselylomaketta: kyselylomake kertomuksen kohdista, jotka koskevat yksittäisiä jäsenvaltioita (liite I), kyselylomake asianomaista jäsenvaltiota koskevista tarkastushavainnoista (liite II) ja kyselylomake yleisistä havainnoista, jotka koskevat politiikkoja ja yhteisen hallinnoinnin alaisia ohjelmia (liite III).

Tässä kertomuksessa käsitellään jäsenvaltioiden vastauksia. Sen yhteydessä toimitetaan valmisteluasiakirja, jossa esitetään jäsenvaltioiden vastaukset liitteiden I ja III kysymyksiin.

2. KERTOMUKSEN JA VUODEN 2010 TARKASTUSLAUSUMAN PERUSTANA OLEVIENT HAVAINTOJEN ESITTÄMINEN

2.1 TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIMEN VUOTTA 2010 KOSKEVAN KERTOMUKSEN ESITTÄMINEN

Tilintarkastustuomioistuin teki vuoden 2010 kertomuksessa uusia muutoksia kertomuksen esitystapaan. Ensinnäkin toimintalohekoryhmiä ja niitä koskevia lukuja on muutettu. Lisäksi kertomuksessa on uusi toiminnan tuloksellisuutta käsittelevä luku (8. luku) osoituksena siitä, että EU:n varainkäytön taloudellisuutta, tehokkuutta ja tuloksellisuutta pidetään tärkeänä.

Toiseksi tilintarkastustuomioistuin on parantanut suositusten näkyvyyttä entisestään kertomalla aiemmin antamiensa suositusten seurannasta yksityiskohtaisesti kunkin toimintalohekoryhmän osalta. Myös tapahtumatarkastusten tulokset on esitetty selkeämmin, minkä lisäksi kertomuksessa esitetään arvioidut virhetasot toimintalohekoryhmittäin sekä koko talousarvion tasolla.

---

¹ EUVL L 390, 31.12.2006. Varainhoitoasetuksen 143 artiklan 6 kohta.

Tilintarkastustuomioistuin on määritellyt vuoden 2010 tarkastuslausumaa koskevissa tarkastusmenetelmissä käytettyä terminologiaa virhetasojen osalta näin:

”Todennäköisin virhetaso (**most likely rate of error, MLE**) on otoksessa havaittujen, prosentteina ilmaistujen virhetasojen painotettu keskiarvo. Lisäksi tilintarkastustuomioistuin määrittää – vakioitujen tilastollisten menetelmien avulla ja siten, että se voi saavuttaa 95 prosentin luottamusasteen – vaihteluvälin, jonka sisällä kussakin erityisarviossa käsitellyn perusjoukon (ja menojen kokonaismäärän) virhetaso on. Vaihteluvälin rajaavat alempi virheraja (**lower error limit, LEL**) ja ylempi virheraja (**upper error limit, UEL**).”²

Taulukossa 1 **MLE, LEL** ja **UEL** on esitetty yksityiskohtaisesti vuoden 2010 tarkastuslausuman lukujen mukaan jaoteltuina.

Taulukko 1.2 – Yhteenveto toimien sääntöjenmukaisuuteen liittyvistä havainnoista varainhoitovuodelta 2010

Toimintalohekoryhmä	Maksut (miljoonaa)	Todennäköisin virhetaso (%)	Luottamusväli (%)		Virheiden esiintyvyys ⁽¹⁾ (%)	Valvontajärjestelmien arviointi ⁽²⁾
			Alempi virheraja	Ylempi virheraja		
Maatalous ja luonnonvarat	55 990 ⁽³⁾	2,3	0,8	3,8	37	Osittain vaikuttava
Koheesiopolitiikka, energia ja liikenne	37 556 ⁽⁴⁾	7,7	4,7	10,7	49	Osittain vaikuttava
Unionin ulkopuolelle suunnattu tuki sekä kehitys	6 543	1,7	0,1	3,3	23	Osittain vaikuttava
Tutkimus ja muut sisäiset politiikat	8 953	1,4	0,6	2,1	39	Osittain vaikuttava
Hallintomenot ja muut menot	9 264	0,4	0,0	1,1	7	Vaikuttava
Koko tarkastettu perusjoukko	118 306⁽⁵⁾	3,7	2,6	4,8	36	Osittain vaikuttava
Tulot	127 795	0,0	e.t.	e.t.	e.t.	Vaikuttava

⁽¹⁾ Virheiden esiintyvyydellä kuvataan sitä, kuinka suureen osuuteen otoksesta liittyy virheitä (jotka joko voidaan ilmaista tai joita ei voida ilmaista kvantitatiivisesti).

⁽²⁾ Järjestelmät luokitellaan ”osittain vaikuttaviksi”, kun vain joidenkin valvontamenetelyjen arvioidaan toimivan asianmukaisesti. Tämän vuoksi niiden avulla ei kokonaisuutena kenties onnistuta vähentämään tilien perustana olevissa toimissa esiintyviä virheitä hyväksyttävälle tasolle. Ks. yksityiskohtaisemmat tiedot luvuissa 2–7 olevan otsakkeen ”Tarkastuksen sisältö ja lähestymistapa” yhteydessä.

⁽³⁾ Korvatut menot (ks. kohta 3.16).

⁽⁴⁾ Korvatut menot (ks. kohta 4.23).

⁽⁵⁾ Varainhoitovuoden 2010 maksujen (122 231 miljoonaa euroa – ks. taulukko 1.1) ja koko tarkastetun perusjoukon osalta toimien sääntöjenmukaisuuden yhteydessä esitetyn kokonaismäärän välinen erotus vastaa maatalouden ja luonnonvarojen toimintalohekoryhmän (851 miljoonaa euroa) sekä koheesiopolitiikan, energian ja liikenteen toimintalohekoryhmän (3 074 miljoonaa euroa) ennakkomaksuja (ks. kohdat 3.16 ja 4.23).

Lähde: ETT:n vuosikertomus 2010 – Taulukko 1.2 Yhteenveto toimien sääntöjenmukaisuuteen liittyvistä havainnoista, s. 18.

2.2 TOIMINTALOHKORYHMIÄ KOSKEVAT VUODEN 2010 TARKASTUSLAUSUMAN PERUSTANA OLEVAT HAVAINNOT

Vuoden 2010 tarkastuslausumaa varten tilintarkastustuomioistuin on todennut, että tilinpäätös antaa oikean kuvan Euroopan unionin taloudellisesta asemasta, sen toimintojen tuloksista ja kassavirroista ja että virhetaso ei ollut olennainen. Tulojen (2. luku) suhteen tilintarkastustuomioistuin totesi myös, että toimien virhetaso ei ollut olennainen ja että valvontajärjestelmät ovat tehokkaita. Kaikkien toimintalohekoryhmien osalta havaittiin, että sitoumusten virhetaso ei ollut olennainen.³ Tilintarkastustuomioistuin päätteli, että kaiken kaikkiaan hallintomenojen ja muiden menojen toimintalohekoryhmän (7. luku) maksujen virhetaso ei ole olennainen ja että järjestelmät maksujen sääntöjenmukaisuuden varmistamiseksi ovat vaikuttavia.

Tutkimuksen ja muiden sisäisten politiikkojen (6. luku) samoin kuin unionin ulkopuolelle suunnatun tuen sekä kehitysyhteistyön ja laajentumisasioiden (5. luku) osalta tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksessa todetaan, että niiden virhetaso ei ole kokonaisuutena tarkasteltuna olennainen ja että järjestelmät maksujen sääntöjenmukaisuuden varmistamiseksi ovat osittain vaikuttavia.

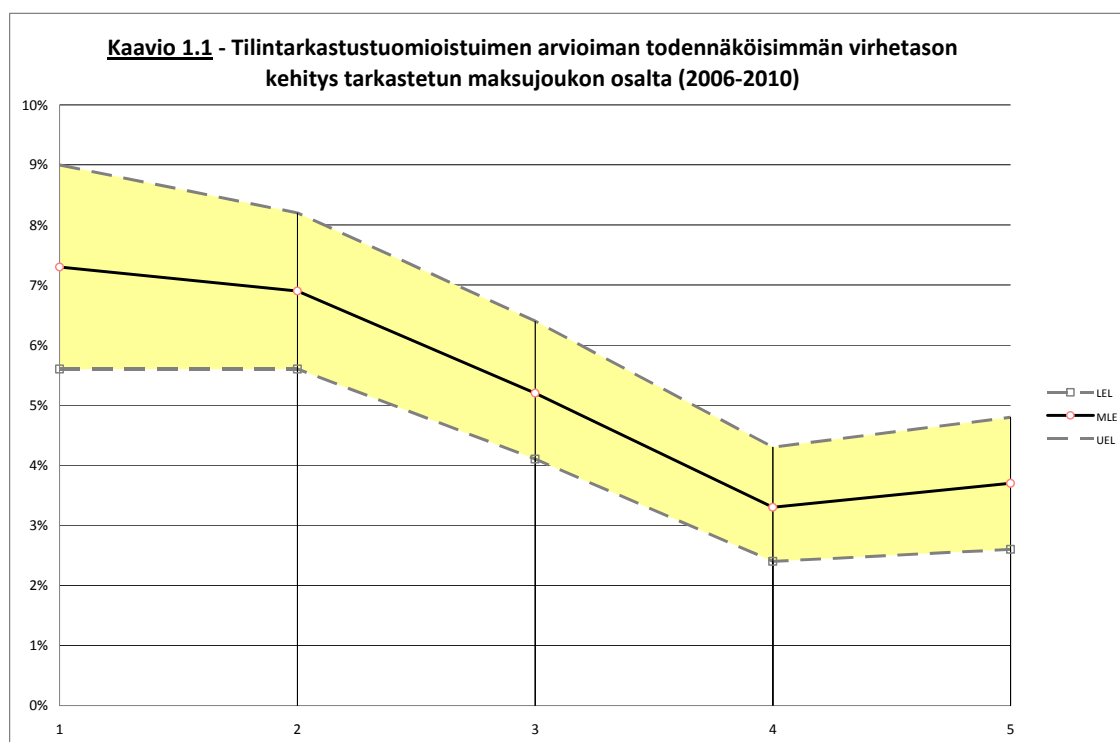
² Liite 1.1, osa 2.13.

³ ETT:n vuosikertomus 2010, kohta 1.11, s. 17.

Tilintarkastustuomioistuin pani 6. luvun osalta kuitenkin merkille, että tutkimuksen puiteohjelmien väli- ja loppumaksujen virhetaso on olennainen. Myös 5. luvussa väli- ja loppumaksujen virhetaso oli olennainen.⁴

Koheesiopolitiikan, energian ja liikenteen (4. luku) sekä maatalouden ja luonnonvarojen (3. luku) osalta tilintarkastustuomioistuin päätteli, että maksujen virhetaso oli olennainen lukuun ottamatta maatalouden ja luonnonvarojen toimintalohkossa yhdenmukaisuudesta hallinto- ja valvontajärjestelmästä (IACS)⁵ viljelijöille suoritettavia suoria maksuja, joiden virhetaso ei ollut olennainen. Molemmissa toimintalohkoissa järjestelmät ovat osittain vaikuttavia.⁶

Kuten oheisesta tilintarkastustuomioistuimen kaaviosta käy ilmi, koko talousarviota koskeva todennäköisin virhetaso on viiden viime vuoden aikana ollut tasaisessa laskussa. Useilla aloilla tapahtunut edistyminen ei kuitenkaan ole varainhoitovuonna 2010 riittänyt kompensoimaan virheiden määrän lievää kasvua koheesiopolitiikan alalla, minkä vuoksi koko talousarviota koskeva virhetaso on kokonaisuudessaan noussut hieman.⁷

Lähde: ETT:n vuosikertomus 2010 – Kaavio 1.1 Tilintarkastustuomioistuimen arvioiman todennäköisimmän virhetason kehitys tarkastetun maksujoukon osalta (2006–2010).

3. JÄSENVALTIOIDEN YHTEISESSÄ HALLINNOINNISSA TEKEMÄT PARANNUKSET – TULOT SEKÄ MAATALOUS JA LUONNONVARAT

Kuten johdannossa jo kerrottiin, komissio on lähettänyt kullekin jäsenvaltiolle kirjeen lisäksi kolme liitettä: kyselylomakkeen kertomuksen kohdista, jotka koskevat yksittäisiä jäsenvaltioita (liite I), kyselylomakkeen asianomaista jäsenvaltiota

⁴ ETT:n vuosikertomus 2010, kohta 5.35, s. 149, ja kohta 6.48, s. 183.

⁵ Integrated Administration and Control System.

⁶ ETT:n vuosikertomus 2010, kohta 1.13, s. 17.

⁷ ETT:n vuosikertomus 2010, kohdat 1.15 ja 1.16, s. 19.

koskevista tarkastushavainnoista (liite II) ja kyselylomakkeen yleisistä havainnoista, jotka koskevat vuoden 2010 tarkastuslausumassa yhteistä hallinnointia (liite III). Jäsenvaltioita pyydettiin liitteiden I ja II osalta ilmoittamaan, mitä toimia ne olivat toteuttaneet mahdollisten virheiden korjaamiseksi, sekä antamaan tiedot näiden toimien aikataulusta, sisällöstä ja odotettavissa olevista tuloksista.

Kertomuksen tässä osassa analysoidaan jäsenvaltioiden antamia vastauksia liitteiden I ja II kysymyksiin sekä liitteen III kysymykseen 1, joka koskee maataloutta ja luonnonvaroja (3. luku).

Jäsenvaltiot vastasivat kysymyksiin määräajassa, ja vaikka vastausten laatu vaihteli suuresti jäsenvaltioittain, osa vastauksista oli erittäin korkealaatuisia. Tämänvuotisissa vastauksissa lähes kaikki jäsenvaltiot kuvailivat jo toteutettuja tai suunnitteilla olevia parannusaloitteita. Ne myös ilmaisivat olevansa sitoutuneita moitteettomaan varainhoitoon.⁸ Jäsenvaltiot tunnustavat vastuunsa EU:n varainhoidon parantamisessa, ja ne tekivät ehdotuksia vastuuvapausmenettelyn läpinäkyvyyden lisäämiseksi muun muassa niin, että jäsenvaltiasolla vaihdetaan yksityiskohtaisia tietoja parhaista käytännöistä.⁹

3.1 TULOT

Vastauksissaan tilintarkastustuomioistuimen tarkastushavaintoihin tulojen toimintalohkossa (2. luku) jäsenvaltiot ilmoittivat toteuttaneensa korjaavia toimia, mikäli aiheellista. Tilintarkastustuomioistuin esimerkiksi havaitsi, että menettelyissä ja järjestelyissä oli kolmessa maassa (Yhdistynyt kuningaskunta, Italia ja Alankomaat) joitakin heikkouksia, joilla on vaikutusta B-tilinpidon selvityksiin sisältyviin määriin.¹⁰ Yhdistynyt kuningaskunta ilmoitti, että sen viranomaiset ovat hyväksyneet tilintarkastustuomioistuimen havainnot ja että kuhunkin havaintoon on reagoitu ja asiasta ilmoitettu tilintarkastustuomioistuimelle. Yhdistyneen kuningaskunnan viranomaiset ilmoittivat myös korjanneensa B-kirjanpidon saldon ja ottaneensa käyttöön uudet menettelyt ja ohjeet, jotta tilanne ei toistuisi.¹¹

Alv:oon perustuvista omista varoista tilintarkastustuomioistuimen kertomuksessa todetaan seuraavaa: ”Pitkäaikaisia varauksia on yhä olemassa, mutta sumaa puretaan.”¹² Jäsenvaltioiden varauksien yhteismäärä 31. joulukuuta 2010 oli 152, kun vastaava luku vuotta aiemmin oli 167.

Seitsemäntoista jäsenvaltiota esitti enemmän tai vähemmän yksityiskohtaisen yhteenvedon toimista, joihin ne ja komissio olivat ryhtyneet varauksien poistamiseksi. Kahdeksan jäsenvaltiota (Kypros, Suomi, Itävalta, Tšekki, Puola, Espanja, Liettua ja Latvia)¹³ huomautti, että vuodesta 2010 käynnissä olleen toiminnan ansiosta ainakin yksi niistä koskeva varaus on poistunut. Tanska, Malta, Puola, Liettua, Italia, Kreikka, Ranska ja Suomi olivat kaikki valmistautuneita uusiin varauksien poistoihin joko vuonna 2011 tehtävien tarkastusten tai vuodelle 2012 suunniteltujen tarkastusten johdosta.

⁸ Valmisteluasiakirja, liite III, B osa, s. 89.

⁹ Valmisteluasiakirja, liite III, B osa, s. 90.

¹⁰ Valmisteluasiakirja, s. 6.

¹¹ Valmisteluasiakirja, s. 6 ja 7.

¹² ETT:n vuosikertomus 2010, kohta 2.22, s. 49.

¹³ Valmisteluasiakirja, s. 11–21.

3.2 MAATALOUS JA LUONNONVARAT

Maatalouden ja luonnonvarojen toimintalohkon (3. luku) osalta tilintarkastustuomioistuin nosti esiin viljelylohkojen tunnistamisjärjestelmän (LPIS) heikkoudet ja raportoi sitä koskevista havainnoista.¹⁴ LPIS on tietokanta, johon rekisteröidään kaikki jäsenvaltion viljelyalat (viitelohkot) mukaan lukien ortokuvat, joiden käyttö on vapaaehtoista.¹⁵ Tilintarkastustuomioistuin havaitsi Espanjassa (Kastilia-La Mancha ja Extremadura), Kreikassa ja Romaniassa tapauksia, joissa pysyvän laitumen viitelohkot oli rekisteröity LPIS:ään kokonaisuudessaan tukikelpoisiksi, vaikka ne ovat vain osittain tukikelpoisia.

Kyseiset kolme jäsenvaltiota vastasivat kaikki havaintoihin. Espanja ilmoitti, että sillä on toimintasuunnitelma LPIS-GIS:n ajantasaisuuden parantamiseksi, mukaan lukien uusi menetelmä laidunmaan tukikelpoisuuskertoimen määrittämiseksi.¹⁶ Kreikka puolestaan ilmoitti, että se on ottanut käyttöön toimenpiteitä varmistukseksi, että ainoastaan pysyvä laidun on tukikelpoista.¹⁷ Romania vastasi tilintarkastustuomioistuimen havaintoihin kertomalla, että se oli pannut täytäntöön LPIS:n laatua koskevan toimintasuunnitelman. Se myös ilmoitti, että maatalouden maksu- ja tukivirasto APIA huolehtii nykyään siitä, että muita kuin viljelyaloja ei sisällytetä LPIS-viitealoihin ja että havaitut tapaukset johtuvat virheistä valokuvien tulkinnassa. APIAn mukaan aiheettomasti suoritettut maksut peritään takaisin voimassa olevan menettelyn mukaisesti.¹⁸

Tilintarkastustuomioistuin havaitsi myös, että LPIS-järjestelmän tietojen ajan tasalla pitämisessä esiintyi puutteita viidessä jäsenvaltiossa (Bulgaria, Alankomaat, Kreikka, Romania ja Espanja).¹⁹ Niistä neljä ilmoitti tietokannan päivityksen olevan olennainen osa niiden ylläpito-ohjelmaa, ja Kreikka ja Romania ilmoittivat tekevänsä päivityksen vuosittain.²⁰ Vastauksessaan kysymykseen, joka koski maatalousmenojen hallinnointi- ja valvontajärjestelmien parannusaloitteita erityisesti maaseudun kehittämisen alalla (liitteen III kyselylomake), muut jäsenvaltiot vakuuttivat, että LPIS:n parannukset ovat edelleen yksi niiden painopisteistä. Kysymykseen vastanneista 22 maasta 13 mainitsi käytännön esimerkkejä LPIS:n parannusaloitteista. Niihin lukeutuivat muun muassa Irlanti, Italia, Yhdistynyt kuningaskunta, Portugali, Luxemburg ja Puola.

Sen lisäksi, että LPIS:ään on useissa jäsenvaltioissa tehty parannuksia, jäsenvaltioiden enemmistö ilmoitti ryhtyneensä viimeisen vuoden aikana toimenpiteisiin maatalousmenojen hallinnointi- ja valvontajärjestelmien parantamiseksi ja tarkastusten vaikuttavuuden lisäämiseksi varsinkin maaseudun kehittämisen alalla. Parannuksista mainittakoon IT-järjestelmien kehittäminen ja tehostaminen monissa maissa. Esimerkiksi Sloveniassa maaseudun kehittämisohjelman (2007–2013) hallintoviranomainen suunnitteli sähköisen arkistoinnin e-PRP-pilottihankkeen toimenpidettä 121 (Maatilojen modernisointi

¹⁴ Komissio huomauttaa, että useimmilla näistä kvantitatiivisesti ilmaistavissa olevista virheistä on suhteellisen pieni taloudellinen merkitys ja ne koskevat pääasiassa tilintarkastustuomioistuimen toimittamassa lohkojen uudelleenmittauksessa todettuja vähäisiä poikkeamia (ETT:n vuosikertomus 2010, kohta 3.19, s. 78).

¹⁵ ETT:n vuosikertomus 2010, kohta 3.31, s. 83.

¹⁶ Valmisteluasiakirja, s. 31.

¹⁷ Valmisteluasiakirja, s. 31 ja 32.

¹⁸ Valmisteluasiakirja, s. 29.

¹⁹ ETT:n vuosikertomus 2010, kohta 3.32, s. 84.

²⁰ Valmisteluasiakirja, s. 31 ja 32.

vuonna 2010) varten. Hankkeen tarkoituksena oli nopeuttaa ja tehostaa hakemusten hallinnointia. Hakijat tekevätkin nykyään vähemmän virheitä tehdessään hakemuksia sähköisesti, ja näin ollen myös hallinnollisten tarkastusten tekemiseen menee vähemmän aikaa. Se taas vähentää maksajaviraston työtaakkaa ilman, että tarkastusten tehokkuudesta tingitään.²¹ Myös Latvia raportoi parannuksista IT-järjestelmiin. Esimerkiksi maaseudun kehittämisohjelman tietojärjestelmän yhteyteen luotiin hinnasto vertailun ja arvioinnin helpottamiseksi hankehakemusten hintojen välillä.²²

4. JÄSENVALTIOIDEN YHTEISESSÄ HALLINNOINNISSA TEKEMÄT PARANNUKSET – KOHEESIOPOLITIikka, ENERGIA JA LIIKENNE

4.1 OHJEISTUKSEN JA KOULUTUKSEN PARANTAMINEN

Liitteen III kyselylomakkeen kysymykset koskivat pääasiassa koheesiopolitiikkaa, energiaa ja liikennettä (4. luku). Kertomuksen asianomaisessa kohdassa analysoidaan jäsenvaltioiden vastauksia näihin kysymyksiin.

Tilintarkastustuomioistuin totesi kertomuksessaan, että koheesiopolitiikan, energian ja liikenteen toimintaloikka 58 prosenttia virheellisistä tapahtumista oli sellaisia, jotka jäsenvaltiot olisivat voineet havaita, jolloin ne olisivat voineet korjata ainakin osan virheistä (ennen menojen todentamista komissiolle).²³ Liitteessä III jäsenvaltioita pyydettiin kommentoimaan tätä havaintoa. Lähes kaikki jäsenvaltiot esittivätkin kommentteja, ja niistä 63 prosenttia oli sitä mieltä, että tehokkain tapa ehkäistä sääntöjenvastaisuuksia on edunsaajille annettavien ohjeistuksen parantaminen. Muita parannuskeinoja ovat muun muassa asiakirjatarkastusten tehostaminen ja paikalla tehtävien tarkastusten lisääminen. Jäsenvaltiot ehdottivat myös, että sääntöjä ja määräyksiä yksinkertaistetaan ja selvennetään sekä kansallisella että EU:n tasolla (*tarkempia tietoja jäsenvaltioiden ehdottamista yksinkertaistamistoimista kohdassa 4.2*). Alla olevasta taulukosta käy ilmi, kuinka moni jäsenvaltio valitsi minkäkin vaihtoehdon. Osa jäsenvaltioista valitsi useamman kuin yhden vaihtoehdon, ja enemmistö kannatti vaihtoehtojen a (edunsaajille annettavan ohjeistuksen parantaminen) ja b (asiakirjatarkastusten tehostaminen) yhdistelmää.

K2 – Koheesiopolitiikka, energia ja liikenne		
Koheesiopolitiikka koskevassa kohdassa (4.25) tilintarkastustuomioistuin katsoo, että 58 prosenttia virheellisistä tapahtumista oli sellaisia, joista jäsenvaltioiden viranomaisilla oli riittävästi tietoa niin, että ne olisivat voineet havaita ja korjata ainakin osan virheistä (ennen menojen todentamista komissiolle).	Jäsenvaltioiden lukumäärä	Jäsenvaltioiden %-osuus
Mitä mielestänne voitaisiin tehdä tilanteen parantamiseksi?		
a) edunsaajille annettavan ohjeistuksen parantaminen sääntöjenvastaisuuksien estämiseksi	18	67 %
b) edunsaajien esittämiin maksupyyntöihin liittyvien asiakirjatarkastusten tehostaminen	15	56 %

²¹ Valmisteluasiakirja, liite III, s. 83 ja 84.

²² Valmisteluasiakirja, liite III, s. 71 ja 72.

²³ ETT:n vuosikertomus 2010, kohta 4.25, s. 109.

c) paikalla ennen varmentamista tehtävien toimien tarkastusten lisääminen	11	41 %
d) muut ehdotukset	7	26 %

Tilintarkastustuomioistuin havaitsi myös, että koheesiopolitiikkaa koskevassa luvussa hankkeet, jotka eivät ole lainkaan oikeutettuja tukeen, muodostavat 35 prosenttia ja tukeen oikeuttamattomat kulut 33 prosenttia arvioidusta virhetasosta. Lisäksi tilintarkastustuomioistuin totesi, että julkisia hankintoja koskevia EU:n ja jäsenvaltioiden sääntöjä on rikottu vakavalla tavalla ja että näiden rikkomusten osuus arvioidusta virhetasosta on 22 prosenttia.²⁴

Jäsenvaltiot mainitsivat koulutusohjelmat parhaana keinona ratkaista nämä keskeiset kysymykset. Kun on kyse hankkeista, jotka eivät ole lainkaan oikeutettuja tukeen, jäsenvaltioista 78 prosenttia oli sitä mieltä, että kansallisten/alueellisten viranomaisten ja hallintoviranomaisten samoin kuin välittäjäelinten henkilöstölle on annettava enemmän koulutusta, ja 56 prosenttia piti tärkeänä, että koulutus on kohdennettua.

Irlanti korosti vastauksessaan asian tärkeyttä toteamalla, että koulutusohjelmista saadaan suurin hyöty varmistamalla, että ne on räätälöity varainhoidon ja sen valvonnan eri tasoille ja että täydennyskoulutusta järjestetään säännöllisesti.²⁵ Saksa puolestaan katsoi, että koulutuksen järjestäminen ja ohjeistuksen antaminen kaikilla sellaisilla aloilla, joilla rikkomisia voi tapahtua, voi osoittautua varsin hankalaksi.²⁶

Myös tukeen oikeuttamattomien kulujen osalta valtaosa (78 %) jäsenvaltioista piti ohjeistuksen ja koulutuksen antamista edunsaajille parhaana ratkaisuna. Mitä taas tulee julkisiin hankintoihin, vieläkin suurempi enemmistö (81 % jäsenvaltioista) piti kansallisten/alueellisten viranomaisten ja hallintoviranomaisten samoin kuin välittäjäelinten henkilöstön kouluttamista tehokkaimpana keinona parantaa tilannetta.

Sekä Latvia että Ranska ilmoittivat toteuttavansa parhaillaan toimenpiteitä aiemmin järjestetyn koulutuksen täydentämiseksi.

Latvia totesi vastauksessaan, että EU:n varoja hallinnoivat elimet tekevät yhteistyötä julkisista hankinnoista vastaavan viraston ja valtiokonttorin kanssa hankinta-asioita koskevan koulutuksen järjestämiseksi säännöllisesti edunsaajille. Vuodesta 2012 alkaen vastaava taho / yhteistyötaho tekee hankintoja edeltäviä, julkisista hankinnoista vastaavan viraston ulkopuolisia tarkastuksia rikkomusten vähentämiseksi/estämiseksi julkisten hankintojen alalla.²⁷

Ranska on ehdottanut, että maan sisäministeriö järjestäisi vuoden 2012 alusta koulutusohjelmia määrättyistä aihepiireistä (esim. tukikelpoisuudesta ja menoista). Ohjelmat olisivat avoimia sekä kansallisten että alueellisten hallintoviranomaisten henkilöstölle.²⁸

²⁴ ETT:n vuosikertomus, kohdat 4.20, 4.29 ja 4.26, s. 107–109.

²⁵ Valmisteluasiakirja, liite III, s. 70 ja 71.

²⁶ Valmisteluasiakirja, liite III, s. 65 ja 66.

²⁷ Valmisteluasiakirja, liite III, s. 71 ja 72.

²⁸ Valmisteluasiakirja, liite III, s. 65.

Koheesiopolitiikkaa koskevassa luvussa tilintarkastustuomioistuin nosti esiin myös monia jäsenvaltioiden tarkastusviranomaisissa havaittuja heikkouksia.²⁹

Jäsenvaltiot ovat osoittaneet selvästi kannattavansa kahta parannustoimenpidettä: 1) kaikki menojen sääntöjenmukaisuuteen kohdistuvat riskit kattavien yksityiskohtaisten tarkistuslistojen käyttöä ja 2) komission ohjeistusta tehtävien tarkastusten laajuudesta ja havaintojen raportoinnista. Ainoastaan 7 prosenttia jäsenvaltioista kannatti tavanomaisten otantamenetelmien käyttöä ja tarkastusviranomaisille annettavan koulutuksen rakenteen uudistamista.

Kyselylomakkeessa ehdotettujen toimenpiteiden (liite III) lisäksi jäsenvaltiot esittivät muitakin kommentteja. Eräät jäsenvaltiot olivat huolestuneita tarkastusviranomaisten toiminnasta. Esimerkiksi Saksa korosti vastauksessaan tarkastusviranomaisille asetettavia tiukkoja vaatimuksia, mutta totesi samassa yhteydessä, että joiltakin osin vallitsee epävarmuutta (esim. pieniä perusjoukkoja koskeva otanta). Saksan viranomaiset päättelivät seuraavaa:

Komission olisi erityisesti tehtävä (tarkastusviranomaisten kanssa) yhteistyötä ja tarkasteltava yksityiskohtaisemmin tarkastusviranomaisten käytännön taitoja ja toimintaedellytyksiä.³⁰

Liettuan viranomaiset nostivat henkilöstöasiat tarkastusviranomaisen heikkoudeksi ja totesivat, että on parannettava henkilöstön pätevyystasoa ja toteutettava aiheellisia toimenpiteitä henkilöstön vaihtuvuuden hillitsemiseksi.³¹

Ranska kuitenkin vakuutti, etteivät sen tarkastusviranomaisessa havaitut puutteet olleet varsinainen ongelma.³²

4.2 YKSINKERTAISTAMINEN

Varsin monet jäsenvaltiot ovat jo tehneet aloitteita, joilla pyritään yksinkertaistamaan EU:n ohjelmien täytäntöönpanoa nykyisellä ohjelmakaudella 2007–2013. Viro ja Portugali ovat molemmat tunnustaneet yksinkertaistamisen tärkeyden Euroopan sosiaalirahaston (ESR) yhteydessä. Viro totesi, että maassa on ollut käytössä 12 eri astetta kuluja korvaamiseksi ESR:stä standardiyksikköhintojen perusteella.³³ Portugali puolestaan totesi, että ESR:n tietojärjestelmä (SIIFSE) on ollut keskeinen maassa tällä ohjelmakaudella täytäntöönpantu yksinkertaistamisväline.³⁴

Useimmat jäsenvaltiot (kaikkiaan 20) olivat sitä mieltä, että EU:n säännöt kaipaavat enemmän yksinkertaistamista kuin kansalliset säännöt. Varsin monet (kaikkiaan 11) katsoivat kuitenkin, että myös kansallisissa säännöissä on yksinkertaistamisen varaa. Kuten vastauksista ja oheisesta kaaviosta käy ilmi, useimmat jäsenvaltiot käyttäisivät ainakin jossain määrin kiinteitä määriä ja kertasuorituksia.

²⁹ ETT:n vuosikertomus, kohta 4.38, s. 115.

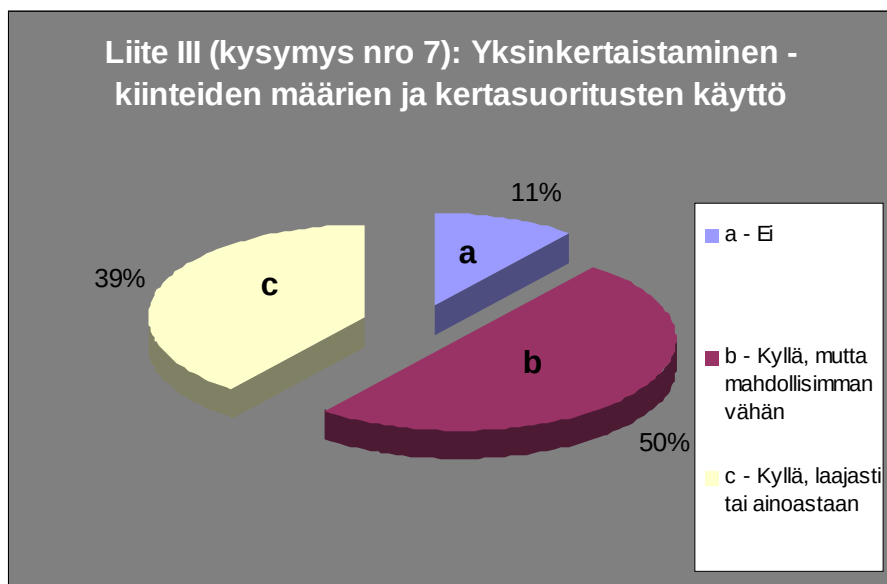
³⁰ Valmisteluasiakirja, liite III, s. 65 ja 66.

³¹ Valmisteluasiakirja, liite III, s. 76 ja 77.

³² Valmisteluasiakirja, liite III, s. 65.

³³ Valmisteluasiakirja, liite III, s. 64.

³⁴ Valmisteluasiakirja, liite III, s. 79–81.

Eräät jäsenvaltiot mainitsevat vastauksissaan yksinkertaistamiseen liittyviä haasteita. Irlanti esimerkiksi totesi seuraavaa:

Hallinnon ja edunsaajien näkökulmasta yksinkertaistamisessa on kyse ennen kaikkea jouston sallimisesta mahdollisuuksien mukaan. Siksi kaikkien komission sääntöjen yksinkertaistamista koskevien ehdotusten olisi oltava vapaaehtoisia. Jäsenvaltiotasolla tarvitaan kuitenkin tasapainoa, koska joustavampi lähestymistapa tiettyihin toimiin voisi edunsaajien näkökulmasta olla yksinkertaisempaa mutta hallinnon kannalta näin ei välttämättä ole, koska henkilöstöhallinto tarvitsisi enemmän resursseja kuin jos säännöt annettaisiin kansallisella tasolla.³⁵

5. PÄATELMÄT

Tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksen 2010 tulokset ovat rohkaisevia, koska niiden mukaan EU:n menojen todennäköisin virhetaso on alle 4 prosenttia. Tulokset ovat erityisen myönteisiä komission suoraan hallinnoimien politiikan alojen osalta. Esimerkiksi tutkimuksen ja muiden sisäisten politiikkojen, unionin ulkopuolelle suunnatun tuen sekä kehitysyhteistyön ja laajentumisasioiden samoin kuin hallintomenojen ja muiden menojen toimintaloikoissa on tapahtunut jatkuvaa paranemista.

Maatalouden ja luonnonvarojen toimintaloikossa tilanne pysyi suhteellisen vakaana virhetason ollessa lähellä 2 prosentin olennaisuusrajaa. Koheesiopolitiikan, energian ja liikenteen toimintaloikossa on huomattava, että virhetaso on edelleen alle vuosien 2006–2008 tarkastuslausumien tasojen. Tämä kertoo siitä, että vaikka toimintaloikon hallinnointi- ja valvontajärjestelmät ovat edelleen vain osittain vaikuttavia, ne ovat vaikuttavampia kuin edellisellä ohjelmakaudella.

³⁵

Valmisteluasiakirja, liite III, s. 70 ja 71.

Jäsenvaltioiden vastaukset osoittavat, että EU:n varojen hallinnointi paranee jatkuvasti. Jäsenvaltiot esittelivät useita toteuttamiaan aloitteita ja ilmaisivat olevansa sitoutuneita lisäparannuksiin. Joka tasolla toteuttava yksinkertaistaminen ja koulutus ovat edelleen keskeisiä painopisteitä. Lisäksi eräät jäsenvaltiot tekivät täydentäviä ehdotuksia siitä, miten EU:n varojen hallinnointia voidaan tehostaa ja vastuuvapausmenettelystä tehdä läpinäkyvämpi.